

דף לא.

עין משפט א. הרמב"ם הל' מטמאי משכב ומושב פ"י ה"ח

חבר שנעשה גבאי ה' למלך או מוכסן וכיוצא בהן דוחין אותו מחברותו. פ"ש ממעשיו הרעים הרי הוא ככל אדם וצריך לקבל דברי חברות כבתחלה:

עין משפט ב. הרמב"ם הל' בכורות פ"ג ה"א

אין שוחטין את הבכור אלא על פי ממחה * שנתן לו הנשיא שבארץ ישראל רשות ואמר לו הטר בכורות במומן. אפלו היה מום גדול וגלוי לכל לא יתירו אלא ממחה שנטל רשות. וכל הבכורות אדם רואה חוץ מבכורי עצמו:

שו"ע יו"ד סימן שיב סעיף ב

ב. אין החכם רואה בכור לעצמו ב.

ת. כסף משנה: חבר שנעשה גבאי וכו'. בסוף פרק עד כמה (בכורות דף ל"א):

א. כסף משנה: אין שוחטין את הבכור אלא ע"פ מומחה וכו'. בפ"ק דסנהדרין (דף ה'). ומ"ש אפילו היה מום גדול וגלוי לכל וכו'. יתבאר בסמוך. ומ"ש וכל הבכורות אדם רואה חוץ מבכורות עצמו. בסוף פרק ב' דנגעים ובסוף פרק עד כמה [דף ל"א]. ומוקמינן לה ביחיד מומחה דאילו בשלשה יכול להיות אחד מהשלשה דלא חשידי כלום בשבילו וכך הם דברי רבינו:

ב. מפני החשד, ולענין שחיטה שאני דרוב מומחין מצויין אצל השחיטה. ט"ז.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ג.

הרמב"ם הל' בכורות פ"ו ה"ט

הכל נאמנים על מומי מעשר ג. לומר מום זה מאליו בא ולא נעשה לדעת. ואפלו אלו שאינן נאמנים על הבכור נאמנים על המעשר. ורואה אדם מומי מעשר שלו ומתירו אם היא ממחה. שאם ירצה יטיל מום בכל עדרו ואחר כך יעשר ונמצא המעשר בעל מום מתחלתו:

עין משפט ד.

הרמב"ם הל' גירושין פ"י ה"ז

וכל אחת מהן מתרת להנשא לכן העד שהעיד לה. או לכן החכם שאסרה על בעלה. או לכן הנטען עליה או לשאר קרובין. שאין אדם חוטא פדי שיהנה אחר. ומתרת האשה להנשא לאחד מעדי גרושיה או מעדי מאוניה. או לאחד מן הדיינים שחלצה בפניהם. שאין חוששין אלא לעדות אחד. ולעולם יתרחק אדם מעדות מאון ויתקרב לחליצה:

שו"ע אה"ע סימן יב סעיף ב

ג. אשה שנדרה הנאה מבעלה ובעלה לא הפר לה והחכם לא מצא לה פתח להתירה וגירשה בעלה ד, החכם לא ישאנה מפני החשד. אבל אם הם היו ב"ד, וה"ה בחליצה ומיאון וגירושין בפני ב"ד, יכול אחד

ג. כסף משנה: הכל נאמנים על מומי מעשר וכו'. משנה בסוף פרק כל פסולי המוקדשין (דף ל"ו:) ומפרש טעמא בגמרא משום דאי בעי שדי מומא בכוליה עדריה. ומ"ש ורואה אדם מומי מעשר שלו ומתירו אם היה מומחה. מבואר [שם ל"א] מהטעם הנזכר:

ד. ובן החכם או העד מותרים, וכ"ש לקרובי העד או החכם מותרת אשה זו, דאין לחוש שבשבילם יוציאום מבעליהם.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

מהם לישא אותה דבזה לא חיישינן.

עין משפט ה. הרמב"ם הל' איפורי מזבח פ"א הי"ב

כָּל פְּסוּלֵי הַמְקַדְּשִׁין כְּשִׁפְדוּהֶן מִתָּר לְשַׁחֲטָן בְּשׁוֹק שֶׁל טְבָחִים וְלִמְכָרָן שָׁם וְלִשְׁקַל בְּשָׂרָם בְּלִיטָרָא כְּשֶׁאֵר הַחֲלִין חוּץ מִן הַבְּכוֹר וּמִן הַמַּעֲשֵׂר. מִפְּנֵי שֶׁמְכִירְתָם בְּשׁוֹק מוֹסִיף בְּדַמֵּיהֶן. שָׂאֵר הַקְּדָשִׁים שֶׁדַּמֵּיהֶן חוֹזְרִין לְהַקְדֵּשׁ שְׁהָרֵי מְבִיא בְּדַמֵּיהֶם בְּהֵמָה אַחֲרֵת מוֹכְרִין אוֹתָן בְּשׁוֹק כְּחֲלִין. אֲבָל הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר שְׂאִין דַּמֵּיהֶם לְהַקְדֵּשׁ אֲלֵא נֶאֱכָלִין בְּמוֹמָן כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר אֵין שׁוֹחֲטִין אוֹתָם בְּשׁוֹק שֶׁל טְבָחִים. וְאֵין מוֹכְרִין אוֹתָם שָׁם. אֲפֹלוּ הַתְּפִיס בְּכוֹר לְבִדָּק הַבֵּית אֵינוֹ נִשְׁקַל בְּלִיטָרָא וְלֹא יִמָּכֵר בְּשׁוֹק שְׂאִינוֹ יָכוֹל לְהַתְּפִיס אֲלֵא דָּבָר הַקְּנוּי לוֹ קִנְיָן גָּמוּר:

הרמב"ם הל' בכורות פ"א הי"ח

בְּכוֹר בַּעַל מוֹם יֵשׁ לִכְהֵן לְמִכְרוֹ בְּכָל זְמַן י בֵּין לְפָנֵי הַבֵּית בֵּין שְׁלֹא לְפָנֵי הַבֵּית. בֵּין חַי בֵּין שְׁחוּט. וְכִשְׁהוּא

ה. כסף משנה: כל פסולי המוקדשין כשיפדו וכו'. משנה בפרק פסולי המוקדשין (דף ל"א): התפיס בכור לבדק הבית וכו'. בפרק התערובות (דף ע"ה): בעיא דאיפשיטא:

ו. כסף משנה: ומ"ש בכור בעל מום יש לכהן למוכרו בכל זמן וכו'. בר"פ כל פסולי המוקדשין (דף ל"א) ובפ"ק דתמורה (דף ה'). ומ"ש וכשהוא מוכר בשר בכור בעל מום מוכרו בבית אבל לא בשוק. משנה ר"פ כל פסולי המוקדשין שם. ומ"ש אבל בשר בכור תמים אינו נמכר וכו'. פשוט הוא והכי משמע בפ"ק דתמורה שם. ומה שכתב וכהנים שנמנו על הבכור מותרים לשקול מנה כנגד מנה בבכור. ר"פ כל פסולי המוקדשין (דף ל"א) תנן שוקלין מנה כנגד מנה בבכור ומפשטא משמע דארישא קאי דקתני בבכור בעל מום אינו נשקל בליטרא ומדברי רבינו כאן נראה שהוא מפרשה בבכור תמים בזמן המקדש:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

מוֹכֵר בֶּשֶׁר בְּכוֹר בְּעַל מוֹם מוֹכְרוֹ בְּבֵית אָבִל לֹא בְּשׁוּק
 כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּהִלְכוֹת אֶסוּרֵי מִזְבֵּחַ אָבִל בֶּשֶׁר בְּכוֹר
 תָּמִים אֵינוֹ נִמְכָּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא בֶּשֶׁר קֹדֵשׁ. וְכֹהֲנִים שֶׁנִּמְנוּ
 עִם הַבְּכוֹר מִתְּרִין לְשֶׁקֶל מָנָה כְּנֶגֶד מָנָה:

שו"ע יו"ד סימן שו פ"ה ו

ו. הבכור בזמן הזה מוכר אותו הכהן אפי' לישראל תם חי, או בעל מום חי או שחוט^ז. הכהן מקדש בו את האשה^ח שהוא כשאר ממונו, אבל אינו נמכר במקולין ואינו נשקל בליטרא, ומ"מ מותר לשקול בו מנה כנגד מנה או כנגד כלי, וכל זה בבשרו אבל חלבו ודמו וגידו וקרניו נמכרים במקולין ונשקלין.

שמנו של גיד דינו כבשר, כיון שהוא מותר מן התורה.

דף לא:

עין משפט א. הרמב"ם הל' בכורות פ"א ה"ג

בְּכוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה שֶׁהוּא בְּעַל מוֹם ט בֵּין שְׁנוּלָד בְּמוֹמוֹ
 בֵּין שְׁנֶפֶל בּוֹ מוֹם אַחַר שֶׁהָיָה תָּמִים הָרִי הוּא לִכְהֵן אִם

ז. ממשנה ב' פ"א דמעשר שני, וכדמפרש רב נחמן בתמורה דף ז' ע"ב.
 ח. היינו אחר השחיטה, כ"כ הב"ש באבן העזר סי' כ"ח ס"ק ס'. פ"ת אות ד', ושם ספק מקודשת.

ט. כסף משנה: בכור בהמה טהורה שהוא בעל מום וכו'. פשוט בכמה מקומות מהם סוף פ' איזהו מקומן (דף נ"ז) ובפ' ב"ש: ומ"ש אם רצה אוכלו בכ"מ. דע"כ לא שנינו בס"פ איזהו מקומן שהבכור נאכל בכל העיר אלא בתם אבל בעל מום נאכל בכל מקום. ומ"ש או מוכרו. בריש מעשר שני (משנה ב'). ומ"ש או מאכילו למי שירצה אפי' לנכרי. במשנה פ"ה דבכורות (דף לב:): פלוגתא דתנאי ופסק כב"ה. ומ"ש והרי הוא נכסי כהן. רפ"ב דבכורים תנן דבכורים נכסי כהן ומשמע לרבינו דבכור בכלל בכורים הוא ובסוף

 את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

רָצָה אוֹכְלוּ בְּכָל מָקוֹם אוּ מוֹכְרוּ אוּ מֵאֲכִילוּ לְמִי שֶׁיִּרְצָה
 אֶפְלוּ לְנִכְרֵי מִפְּנֵי שֶׁהוּא חֲלִין. שְׁנַאֲמַר (דברים טו-כא)
 'וְכִי יִהְיֶה בּוֹ מוֹם פֶּסֶחַ אוּ עֵוֶר' וְגו' (דברים טו-כב)
 'הִטָּמָא וְהִטָּהוֹר יַחְדָּו יֵאָכְלוּ כִּצְבֵי וְכִאֲיֵל' וְהָרִי הוּא
 נִכְסֵי כֹהֵן:

הרמב"ם הל' בכורות פ"א הי"ח

בְּכוֹר בַּעַל מוֹם יֵשׁ לִכְהֵן לְמֹכְרוֹ בְּכָל זְמַן בֵּין לְפָנָי
 הַבַּיִת בֵּין שְׁלֹא לְפָנָי הַבַּיִת. בֵּין חֵי בֵּין שְׁחוּט. וְכִשְׁהוּא
 מוֹכֵר בְּשֵׁר בְּכוֹר בַּעַל מוֹם מוֹכְרוֹ בַּבַּיִת אֲבָל לֹא בַשּׁוּק
 כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּהִלְכוֹת אֲסוּרֵי מִזְבֵּחַ אֲבָל בְּשֵׁר בְּכוֹר
 תָּמִים אֵינוֹ נִמְכָּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְּשֵׁר קֹדֶשׁ. וְכֹהֲנִים שֶׁנִּמְנוּ
 עִם הַבְּכוֹר מִתְּרִין לְשֶׁקֶל מָנָה כְּנֶגֶד מָנָה:

שו"ע יו"ד סימן שו ע"ה ו

עיין לעיל דף לא. עין משפט ה

מסכת בכורים (פ"ג מי"ב) תנן ולמה אמרו הבכורים כנכסי כהן שהוא קונה מהם עבדים וקרקעות ובהמה טמאה וב"ח נוטלם בחובו ואשה בכתובתה:

י. כסף משנה: ומ"ש בכור בעל מום יש לכהן למוכרו בכל זמן וכו'. בר"פ כל פסולי המוקדשין (דף ל"א) ובפ"ק דתמורה (דף ה'). ומ"ש וכשהוא מוכר בשר בכור בעל מום מוכרו בבית אבל לא בשוק. משנה ר"פ כל פסולי המוקדשין שם. ומ"ש אבל בשר בכור תמים אינו נמכר וכו'. פשוט הוא והכי משמע בפ"ק דתמורה שם. ומה שכתב וכהנים שנמנו על הבכור מותרים לשקול מנה כנגד מנה בבכור. ר"פ כל פסולי המוקדשין (דף ל"א) תנן שוקלין מנה כנגד מנה בבכור ומפשטא משמע דארישא קאי דקתני בבכור בעל מום אינו נשקל בליטרא ומדברי רבינו כאן נראה שהוא מפרשה בבכור תמים בזמן המקדש:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ב.

הרמב"ם הל' בכורות פ"ו ה"ה

מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה אָסוּר לְמַכְרוֹ כְּשֶׁהוּא תָּמִים * שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (ויקרא כז-לג) 'לֹא יִגָּאֵל'. מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמָדוּ שְׁזָה שֶׁנֶּאֱמַר לֹא יִגָּאֵל אֶף אָסוּר מִכִּירָה בְּמִשְׁמַע שְׂאִין נִגָּאֵל וְאִינוֹ נִמְכָּר כֻּלָּל. וַיִּרְאֶה לִּי שֶׁהַמּוֹכֵר מַעֲשֵׂר לֹא עָשָׂה כְּלוּם וְלֹא קָנָה לוֹקַח. וּלְפִיכֶן אִינוֹ לוֹקֵה כְּמוֹכֵר חֲרָמִי כִּהְנִים שְׁלֹא קָנָה לוֹקַח וְכְמוֹכֵר יִפֹּת תֹּאֵר כְּמוֹ שֶׁיִּתְּבַאֵר בְּמִקּוּמוֹ:

עין משפט ג.

הרמב"ם הל' בכורות פ"ו ה"ז

וּמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה שֶׁל יְתוּמִים * שֶׁנֶּשְׁחַט בְּמוּמוֹ מִתָּר לְמַכְרוֹ כְּדַרְכּוֹ. מִפְּנֵי הַשְּׁבִת אֲבֹדָה לְיְתוּמִים לֹא גָזְרוּ עָלָיו:

עין משפט ד.

הרמב"ם הל' בכורות פ"ו ה"ח

מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה שֶׁנֶּשְׁחַט בְּמוּמוֹ * מִתָּר לְמַכּוֹר חֲלָבוֹ וְגִידָיו וְעוּרוֹ וְעֲצָמוֹתָיו. וְלֹא אָסְרוּ לְמַכּוֹר אֶלְאֵ בִּשְׂרוֹ בְּלֶבֶד. וְאִם הִבְלִיעַ דְּמֵי הַבֶּשֶׂר בְּדָמֵי הָעוֹר וְהַחֲלָב וְהַגִּידִין וּמַכּוֹר

כ. כסף משנה: מעשר בהמה אסור למכרו כשהוא תמים וכו'. בפ"ק דמעשר שני תנן מעשר בהמה אין מוכרים אותו תמים חי ולא בעל מום חי ושחוט וכתב ה"ר עובדיה תמים חי והה"ג שחוט וכו' ואידי דבעי למיתני סיפא גבי בכור מוכרים אותו תמים חי תנא נמי רישא תמים חי. ובפ"ק דתמורה (דף ה'): ובר"פ כל פסולי המוקדשין (דף ל"א): תניא במעשר נאמר לא יגאל ואינו נמכר לא חי ולא שחוט ולא תם ולא בעל מום ופירש"י לא יגאל ואינו נמכר דגמרינן מלא יגאל (דחרמים) כדלקמן:

ל. כסף משנה: ומעשר בהמה של יתומים וכו'. בריש פרק כל פסולי המוקדשין שם:

מ. כסף משנה: מעשר בהמה שנשחט במומו וכו' עד בהבלעה מותר. שם וכתבתיו בסמוך. ומ"ש ואם היו דמי העצמות יקרים וכו'. שם פלוגתא ופסק לקולא כדרבנן:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

הכל בהבלעה מתר. ואם היו דמי העצמות יקרים
והבליע דמי הכשר בדמי העצמות מתר:

עין משפט ה.ו. הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"ח הי"א

הלוקח לולב מעם הארץ בשביעית נוטן לו אתרוג
מתנה. ואם לא נתן לו מבליע לו דמי אתרוג בדמי
לולב: